

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра теорії та історії держави і права

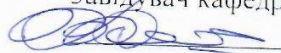

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету тваринництва
та водних біоресурсів
Руслан КОНОНЕНКО
"16" "05" 2024р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
Протокол №11 від "15" травня 2024р.
Завідувач кафедри

 Віра КАЧУР

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Водні біоресурси та аквакультури
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

 Меланія ХИЖНЯК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ»**

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»
Освітня програма «Водні біоресурси та аквакультура»
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Розробник: доцент кафедри теорії та історії держави і права, доцент,
кандидат юридичних наук Олена Попова

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
«Правова культура особистості»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступень		
Освітній ступінь	«Бакалавр»	
Спеціальність	207 «Водні біоресурси та аквакультури»	
Освітня програма	«Водні біоресурси та аквакультура»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект(робота) за наявності		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми здобуття вищої освіти		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	6-й	6
Лекційні заняття	15 год.	12
Практичні, семінарські заняття	15 год.	10
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	98 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета. «Правова культура особистості» як навчальна дисципліна сформує у здобувачів вищої освіти загальнотеоретичні знання про роль та цінності правової поведінки та правової культури осіб, різних соціальних груп, виробити правове мислення та культурний стиль правомірної поведінки, в тому числі в спілкуванні, як у повсякденному житті так і в різних суспільних відносинах, підвищити рівень правової обізнаності та утвердити правильне розуміння своїх прав, обов'язків та свобод і захисту інтересів.

Завдання - полягає у: вивченні і формуванні правової культури та

правової свідомості особистості, ознайомлення з положеннями основних галузей права та їх застосуванням, закономірностей та специфіки розвитку держави та права, основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина, захисту порушених суб'єктивних прав, а також ознайомити здобувачів вищої освіти з механізмом реалізації прав та механізмом правового регулювання та державного примусу, ознайомити з межами правового регулювання суспільних відносин і сформувати навички, щодо аналізу нормативно - правових актів та правильно застосовувати відповідне законодавство України.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Володіти вільно державною мовою, зокрема спеціальною термінологією, вільно спілкуватися усно і письмово з професійних питань;

ПРН 2. Знати історію України та її культуру, процеси незалежності, територіальну цілісність та демократичний устрій України;

ПРН 6. Використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти
- скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. <i>Правова культура особи та її місце і значення в правовій системі суспільства</i>													
Тема 1. Правова культура та правова свідомість	1-2	14	2	2	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Тема 2. Цінність правового регулювання	3-4	14	2	2	-	-	10	14	-	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1		28	4	4	-	-	20	30	2	2	-	-	26
Змістовий модуль 2. <i>Правова культура особи в механізмі правового регулювання</i>													
Тема 3. Реалізація суб'єктивних юридичних прав та юридичних обов'язків	5-6	16	2	2	-	-	12	14	2	-	-	-	12
Тема 4. Застосування права	7-8	14	1	1	-	-	12	16	2	2	-	-	12
Тема 5. Особливості застосування правових норм в різних галузях права	9-10	16	2	2	-	-	12	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Захист порушених суб'єктивних прав	11-12	16	2	2	-	-	12	11	-	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2		62	7	7	-	-	48	55	6	4	-	-	45
Змістовий модуль 3. <i>Антикорупція і доброчесність</i>													
Тема 7. Правовий механізм запобігання корупційним порушенням	13-14	15	2	2	-	-	11	16	2	2	-	-	12
Тема 8. Юридична відповідальність	15	15	2	2	-	-	11	19	2	2	-	-	15
Разом за змістовим модулем 3		30	4	4	-	-	22	35	4	4	-	-	27
Усього годин		120	15	15	-	-	90	120	12	10	-	-	98

**Структура навчальної дисципліни
«Правова культура особистості»
скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. <i>Правова культура особи та її місце і значення в правовій системі суспільства</i>														
Тема 1. Правова культура та правова свідомість	1-2	14	2	2	-	-	10							
Тема 2. Цінність правового регулювання	3-4	14	2	2	-	-	10							
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4	-	-	20								
Змістовий модуль 2. <i>Правова культура особи в механізмі правового регулювання</i>														
Тема 3. Реалізація суб'єктивних юридичних прав та юридичних обов'язків	5-6	14	2	2	-	-	10							
Тема 4. Застосування права	7-8	14	1	1	-	-	12							
Тема 5. Особливості застосування правових норм в різних галузях права	9-10	17	2	2	-	-	13							
Тема 6. Захист порушених суб'єктивних прав	11-12	19	2	2	-	-	15							
Разом за змістовим модулем 2	64	7	7	-	-	50								
Змістовий модуль 3. <i>Антикорупція і доброчесність</i>														
Тема 7. Правовий механізм запобігання корупційним порушенням	13-14	12	2	2	-	-	10							
Тема 8. Юридична відповідальність	15	12	2	2	-	-	10							
Разом за змістовим модулем 3	28	4	4	-	-	20								
Усього годин	120	15	15	-	-	90								

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правова культура та правова свідомість	2
2	Цінність правового регулювання	2
3	Реалізація суб'єктивних юридичних прав та юридичних обов'язків	2
4	Застосування права	1
5	Особливості застосування правових норм в різних галузях права	2
6	Захист порушених суб'єктивних прав	2
7	Правовий механізм запобігання корупційним порушенням	2
8	Юридична відповідальність	2
	Усього годин	15

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правова культура та правова свідомість	10
2	Цінність правового регулювання	10
3	Реалізація суб'єктивних юридичних прав та юридичних обов'язків	12
4	Застосування права	12
5	Особливості застосування правових норм в різних галузях права	12
6	Захист порушених суб'єктивних прав	12
7	Правовий механізм запобігання корупційним порушенням	11
8	Юридична відповідальність	11
	Усього годин	90

5. Засоби діагностики результатів навчання: -екзамен

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні);

- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100 – бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (затверджено 22.12.2023, протокол № 6)

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$

9. Навчально - методичне забезпечення

1. Атестований електронний навчальний курс з дисципліни «Правова культура особистості» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4145>
2. Правова культура особистості: навчальний посібник зі схемами / О.В.Попова. Київ, 2021.- 186 с.
3. Плани практичних занять та методичні вказівки щодо їх виконання з дисципліни «Правова культура особистості» для студентів денної форми навчання неюрідичних спеціальностей Національного університету біоресурсів і природокористування України / Упорядник Л.С. Протосавіцька. – К.: Видавництво НУБіП, 2016. – 74 с.

4. Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи з дисципліни «Правова культура особистості» для студентів денної форми навчання неюридичних спеціальностей» Національного університету біоресурсів і природокористування України. – К.: Видавництво НУБіП, 2016. – 108 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Кодекс законів про працю України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
3. Господарський кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Цивільний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Кодекс України Про адміністративні правопорушення URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
6. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
7. Закон України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, №49, ст..2056) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
8. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
9. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
10. Адміністративне право України. Повний курс : підручник В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с
11. Адміністративне право України. Повний курс: підручник за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
12. Баїк О. І., Бобко У. П. та ін. Земельне право навч. посіб., Львів, 2020, 320с.
13. Господарське право : навч. посібник укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020, 144 с.
14. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Одеса : НУ "ОЮА", 2021. 166 с.
15. Земельне право України. Курс лекцій. А. М. Мірошніченко. Видавництво «Юрінком Інтер», 2020, 544с.
16. Загальна теорія права: підручник. колектив авторів: О.В.Петришин, Д.В.Лук'янов, С.І.Максимов, В.С.Смородинський -2020. –Видавництво «Право».- С.568.
17. Конституційне право: підручник (за загальною редакцією

М.І. Козюбри) Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с.

18. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник В.В. Сухонос, Р.М. Білоконь, В.В.Сухонос (мол.) (за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В.В. Сухоноса). Суми : ПФ "Видавництво "Університетська книга", 2020. 672 с.

19. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник Чернівці : Чернівец. нац.. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

20. Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г. Теорія держави і прав: підручник. Практикум. Тести. Видавництво Юрінком Інтер 2022.

21. Парасюк М.В., Парасюк В.М., Грабар Н.М. Цивільне право України (загальна частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 364 с.

22. Петков С.В. Правознавство: навч.посіб. 2-е видання. Видавництво КНТ, 2022, 328 с.

23. Петков С.В. Правознавство: навч.посіб. Видавництво Університет імені Альфреда Нобеля, 2021.

24. Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Борисов В. І. Кримінальне право України загальна частина підручник. Видавництво Право, 2020. 584с.

25. Трудове право та право соціального забезпечення : навч. посібн. для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2021, 258 с.

26. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко).Харків: Вид-во 2022, 376с.

27. Тетарчук І., Дяків Т. Конституційне право України: навч. посіб. для підготовки до іспитів Видавництво Центр навчальної літератури, 2020. 218с.

28. Тетарчук І. Теорія держави і права: практичний посібник Видавництво ЦУЛ, 2020, 184 с.

29. Тетарчук І.В. Екологічне право: навч. посіб для підготовки до іспиту. Видавництво ЦУЛ. 2020.230с.

30. Цивільне право України : Навч. посіб. у 2 т. Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова 2-ге вид. доповн. і переробл. Т. 1. К.: Алерта, 2019. С.342

Допоміжна

1. Актуальні теоретичні та практичні проблеми відшкодування моральної шкоди потерпілим працівникам від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань : монографія / за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Юрайт, 2022. 272 с.

2. Бабенко Е. В. Захист трудових прав працівників при припиненні трудових правовідносин (у тому числі при банкрутстві) : монографія. Харків : Панов. 2019. 400 с.

3. Білоус О.В. Поняття і категорії адміністративного судочинства: сутність та призначення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 6. Том 1,2018, С.201-207.

4. Бабаджанян Г. Договір купівлі – продажу товарів: загальні обмеження саморегулювання *Цивільне право* №1, 2021. С.54-62.
5. Бліхар М. Сутність юридичної відповідальності в правовій доктрині України *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»* №4 (28) 2020, С.161-168.
6. Боровик А.В., Парамонов Д.Ю. Альтернативний захист прав суб'єктів підприємницької діяльності в Україні *Науковий вісник публічного та приватного права* Випуск 1, 2022. С.60-67.
7. Боднар Т.В. Сімейне право. Практикум: навч.посіб. Видавництво «Алерта» 2019.
8. Бутинська Р.Я. Правовий статус учасників колективно – трудових правовідносин: монографія. Львів. Растр-7. 2020. 235 с.
9. Вакулович Е.В. Класифікація публічних договорів *Проблеми цивільного права та процесу*, Харків, 2019, С.232-235.
10. Гайдай С.В. Основи раціонального рекреаційного природокористування: навч.посіб. К.2020, 128 с.
11. Галуцько В., Грищенко Л. та ін. Науково-практичний коментар (Господарський кодекс України). Київ. 2020. 752 с.
12. Головка О.М., Друзь В.Д. Право на правосуддя та право на доступ до інформації: кореляція та взаємозалежність *Інформація і право* №2 (33), 2020, С.144-151.
13. Головка О.М. Цифрова культура та інформаційна культура: права людини в епоху цифрових трансформацій *Інформація і право* №4 (31), 2019, С.37-44.
14. Господарське право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів Тетарчук І., Дяків Т. Видавництво Центр навчальної літератури, 2020. 208 с.
15. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Одеса : НУ "ОЮА", 2021. 166 с.
16. Дзьобань О.П., Жданенко С.Б. Право людини і національна безпека: філософсько-правові аспекти взаємозв'язку *Інформація і право* №2(33), 2020. С.9-23.
17. Дякович М.М. Сімейне право: навч.посіб. Видавництво ЕКУС, 2022, 416с.
18. Єрмоменко В.В., Гоцкалюк І.П. Форми реалізації права на працю у трудовому у праві *Право та інновації* №3, 2019. С.35-46.
19. Єфімов О.М. Subjects of statute of limitations.(Суб'єкти позовної давності) Ж-л “VISEGRAD JOURNAL on human rights”, №5, 2020. С.122-128.
20. Загальна теорія права : підручник. Петришин О.В., Лук'янов Д.В., Максимов С.І., Смородинський В.С. Видавництво «Право», 2020. С. 568.
21. Запара С.І., Кравченко І.О. Межі адміністративної та кримінальної відповідальності за правопорушення у сфері прав інтелектуальної власності *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право* № 71 (2022) DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.71.42>

22. Зеленський В.М. Припинення трудових відносин за угодою сторін: доцільність письмового оформлення згоди *Науковий вісник публічного та приватного права* Випуск 1, 2020 С.96-100.

23. Зелена І. Поняття інституту юридичної відповідальності у приватному праві *Підприємство, господарство і право* №1, 2021, С.176-181.

24. Зразки процесуальних документів у цивільному судочинстві: заяви, скарги, клопотання, відзиви Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю, Дрозд В.Г. Видавництво ЦУЛ, 2020. 264 с.

25. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. - Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. – 374 с. – 5,67 Мб.

26. Козуб І.Г., Боднарук М.І. Щодо трудової правосуб'єктності роботодавця *Право і суспільство* №2, 2021. С.73-78.

27. Косович Б. Екологічне підприємництво як важлива складова сучасної економіки України *Економічний аналіз*. № 3, Том 30. 2020, С.108 -118.

28. Кравчук М., Петровська І. Основні напрямки антикорупційної діяльності в Україні та їх правове регулювання. *Актуальні проблеми правознавства*. 2 (26). 2021. С.49-56. DOI:10.35774/app2021.02.049

29. Мороз О.В. Зміст цивільно – правового договору *Право і суспільство* №2 2020, С. 69-74.

30. Москаленко Є.В. Культура як визначник ефективного ведення міжнародного бізнесу *Сучасні перетворення міжнародного бізнесу: IV Всеукраїнська науково – практична конференція (31 березня 2021 р., м. Харків)* за аг.ред. С.І. Архієреєва, І.О. Дерід. Харків:ХНУ імені В.Н.Каразіна. 2021. С.146-149.

31. Олексин І.І., Кисіль Т.В. Окремі аспекти укладання договорів міжнародної купівлі – продажу *Підприємство і торгівля* №25, 2019. С.70-76.

32. Основи кваліфікації злочинів: навч. посіб. М.І.Панов, І.О.Зінченко, О.О.Володіна та ін. за заг.ред. д.ю.н., професора, академіка НАПрН України М.І.Панова 2019. Вид. Право, С.378

33. Парасюк М.В. Сутність і правова природа юридичної особи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 3. 2020. С. 76–81.

34. Пархоменко М.М. Правове визначення якості, як засіб забезпечення безпеки харчової продукції. URL: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/legal-and-political-science-411/commercial-labor-land-law-civil-and-administrative-law-411/10997-411-0245.10>.

35. Петренко В. Поняття та зміст моральної шкоди за чинним законодавством. *Підприємство, господарство і право*. №4, 2019, С.60-64

36. Попова О.В. Роль права в регулюванні правових відносин суспільного життя. *Економіка, фінанси, облік і право: актуальні питання і перспективи розвитку* матеріали Міжнар. наук. – практ. конф., Частина 2, 19 травня 2021р. м. Полтава: ЦФЕНД, С.32-33

37. Попова О.В. Правова культура як невід'ємна складова у підготовці спеціалістів у галузі юриспруденції *Cuiavian University in Wloclawek Scientific*

and pedagogical internship Modern european methods of organizing the educational process for law students., 2021, С.44-48.

38. Попова О.В. Значення та роль правової культури у векторі підготовки студента-фахівця в умовах сьогодення *Сучасні вектори розвитку юридичної освіти та науки в Україні /НУБіП України м. Київ, 2021, С.16-19*

39. Попова О.В. Правова культура як важлива складова частина у формуванні засад суспільного життя, правові аспекти та її значення. *Науковий вісник Публічного та приватного права*. Т.1 №3,2020,28-32 с.

40. Попова О.В. Правова культура особистості. навч. посіб. зі схемами Київ 2021,186 с.

41. Попова О.В. Правове виховання як важливий елемент у формуванні засад суспільного життя, значення та правові аспекти *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №8. С. 37-39

42. Попова О.В. методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Правова культура особистості» для студентів денної форми навчання ОС «Бакалавр» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» .К. 2022, 63с.

43. Процесуальні документи у сфері цивільно–правових відносин. Зразки документів, коментарі, роз’яснення Петков С.В., Журавльов Д.В., Чижмарь К.І. Видавництво ЦУЛ, 2020. 184 с.

44. Рябов Д.С. Щодо конкретизації основних засобів правового характеру, які використовуються при здійсненні юридичного обслуговування договірної роботи суб’єктів господарювання *Науковий вісник публічного та приватного права* Випуск 1 , 2022, С. 67- 74.

45. Сіроха Д. І. Нормотворчість суб’єктів трудового права: проблеми теорії та практики : монографія. Київ : ПВГОІ «Видавництво Людмила». 2020. 394 с.

46. Сирота Д., Локтіонова В., Уманська А. Правова характеристика можливості спадкування криптовалюти *Публічне право* №1,(41) 2021, С.110-116.

47. Соцький А. Загальна характеристика суб’єктів індивідуальних трудових правовідносин *Юридичний вісник* №1. 2020, С.109-116.

48. Ткачук О.М. Цивільний кодекс України: постатейний покажчик правових позицій ВС – Великої палати та Касаційного цивільного суду. Видавництво: Право. 2021, 744с.

49. Товкун І., Зал Д. Укладання договору поставки у спрощеній формі: на матеріалах судової практики *Підприємство, господарство і право* №5. 2021. С.40-44.

50. Уханов Н.С. Інформаційна культура особистості: сутність і зміст. *Інформація і право*№1(36), 2021,С.159-167.

Інформаційні ресурси

1. Навчальний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України-<http://portal.rada.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України -<http://kmu.gov.ua>.

4. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.-<http://ccu.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Президента України -<http://president.gov.ua>
6. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».-<http://www.nau.ua>
7. Нормативні документи зі стандартизації - <http://www.leonorm.com>
8. Інформаційно-пошукова система позаконотавству -
<http://search.ligazakon.ua>

